

De Borch - Nieuwsbrief *Baarloos Verleden*

LENTE/ZOMER 2015 Nr 35

ISSN: 1568-1939

<http://deborcht.baarlo.com>

AFSLUITING 40-JARIG JUBILEUM HISTORISCHE WERKGROEP DE BORCHT

In het kader van het 40-jarig bestaan heeft de Historische Werkgroep zich al enkele malen gemanifesteerd. Vorig jaar namen we deel aan de organisatie van de eerste Kastelendag. Enkele leden van onze werkgroep traden die dag op als gids en vertelden over het rijke verleden van de Baarlose kastelen. In het najaar van 2014 werd de bevrijding van Baarlo, 70 jaar geleden, herdacht. De Historische Werkgroep zette een prachtige manifestatie op touw. In het voorjaar van 2015 werd het initiatief opgepakt om i.s.m. de Werkgroep Knopenlopen Baarlo het Smakelijk Wandelrondje Baarlo te organiseren. De Historische Werkgroep was op vijf historische plekjes aanwezig waar de wandelaars werden geïnformeerd over de locatie. Ruim 200 wandelaars namen daaraan deel. In zaal Habets was aansluitend een fotopresentatie van Baarlo in vroeger tijden.

In het najaar zal i.h.k.v. het 40-jarig jubileum een Baolderse Aovend worden georganiseerd, een lezing over de restauratie van kasteel d'Erp (1974) en de presentatie van het Baolders Waordebook. We zullen u over deze drie activiteiten nog nader informeren via onze website, facebookpagina en Peel en Maas Nieuws (Op den Baum).

EEN KORTE TERUGBLIK

In het voorjaar van 2015 heeft de Historische Werkgroep weer hard aan de weg getimmerd. We hebben een aantal zaken even kort voor u op een rijtje gezet:

Er vond een bestuurswisseling plaats. Tijdens de jaarvergadering heeft de Historische Werkgroep afscheid genomen van voorzitter Giel Keulen. Giel gaf reeds eerder te kennen te zullen aftreden wanneer de Historische Werkgroep haar intrek zou hebben genomen in het nieuwe onderkomen 'De Engelbewaarder'. Giel was een voorzitter die erin is geslaagd om de leden te blijven motiveren en enthousiasmeren. Hij stond positief tegenover nieuwe initiatieven zoals de digitalisering van dit nieuwsblad, de inrichting van een Historisch Informatiepunt, de viering van Baarlo 70 jaar bevrijd en de intrede van social media. Zijn managementkwaliteiten hebben ertoe bijgedragen dat er meer efficiënt en effectief werd vergaderd.

De voorzittershamer is nu tijdelijk overgedragen aan ons lid Herman van Megen. Hay Hoeben neemt het secretariaat waar.

De Historische Werkgroep ondersteunt het gemeentelijke initiatief 'Peel en Maasnet'. Het is de bedoeling dat het culturele erfgoed in de vorm van beeld- en geluidmateriaal maar ook archieven digitaal ter beschikking worden gesteld via dit gemeentelijk net. De Historische Werkgroep is één van de partners die actief bijdraagt aan de opzet en de inrichting van de erfgoedbank.

De Borch heeft haar Informatiepunt in De Engelbewaarder. Elke zaterdagochtend kunt u er met vragen terecht. T.g.v. de opening van het markante gebouw heeft de werkgroep een tentoonstelling ingericht die u momenteel nog kunt bezichtigen. De tentoonstelling geeft een aardig beeld van de bouw van de school in 1956/1957.

Onze website en facebookpagina zijn ook in het voorjaar weer door velen bezocht. Het webadres is: <http://deborcht.baarlo.com/>. Ons lid Herman van Megen schrijft wekelijks een

nieuw berichtje op onze facebookpagina. Dit doet hij met een knipoog naar het verleden. We mogen ons verheugen op een toenemend aantal volgers. De teller heeft de 600 gepasseerd. Bent ook u nieuwsgierig? Word volger, deel en like onze berichten.

SPROKKELING 2015 BAOLDERS WAORDEBOOK

Momenteel wordt er hard gewerkt aan de afronding van de nieuwe Sprokkeling. Zoals u wellicht al heeft vernomen brengt de Historische Werkgroep dit jaar een Baolders Waordebook uit. Het boek bestaat eigenlijk uit twee delen. In november verschijnt deel 1, het woordenboek. Deel 2, de Sprokkeling van 2016, gaat nader in op de bijzonderheden van het Baarlose dialect. Daarbij ligt de focus op de typische kenmerken van het Baolders, de zinsopbouw, de grammatica, de werkwoorden, de spreuken en gezegden, verhaaltjes en anekdotes. We proberen de Sprokkeling van het volgend jaar te verlevendigen met een CD waarop het Baarlose dialect beluisterd kan worden. Als zodanig zijn beide boeken onlosmakelijk met elkaar verbonden.

We kunnen u nu al meedelen dat er vanuit het Meertens Instituut te Amsterdam interesse is in deze uitgave omdat het Baarlose dialect in al haar facetten wordt belicht. Het landelijk instituut onderzoekt en documenteert de Nederlandse taal en cultuur.

We denken dat het woordenboek zich zal onderscheiden van andere dialectwoordenboeken die in onze regio zijn verschenen. Na de vakantieperiode start de promotie. We zullen in september een Baolders avond organiseren tijdens welke de voorinschrijving plaatsvindt.

In november zal het boek verspreid worden onder de abonnees en is het in de winkel te koop. We wensen de auteurs Herman Ewalds en Herman van Megen veel succes toe bij de afronding van deze bijzondere uitgave.

Afscheid van voorzitter Giel Keulen en overdracht van de voorzittershamer

MINISPROKKELING:

DE AOJE HÓNGSKER

We kunnen ons heden ten dage bijna niet meer voorstellen dat de hond, onze trouwe viervoeter, vroeger werd ingezet als lastdier. Honden die karren trokken waren zo'n honderd jaar geleden in Baarlo een heel normaal straatbeeld. De trekkracht bleek heel goed van pas te komen. Ingespannen voor of onder de kar liet men het dier voor de bezitter werken. De hond was een goedkope werkkracht en de karren waren wendbaar en handig in het gebruik voor het transport van goederen. Als men het dier al niet aanschafte dan kwam het dier wel vanzelf naar je toe. Vroeger was er sprake van veel loslopende honden die de straat op waren gejaagd. De veldwachter had zelfs de plicht om loslopende honden af te maken ter bestrijding van hondsdolheid.

De hondenkar was vooral populair bij kleine boeren en tuinders die hun waar naar de veiling brachten. Ook bakkers, andere ambachtslieden en militairen maakten handig gebruik van het transportmiddel. Aanvankelijk was men vrij om de hond als trekdier in te

zetten. Daar kwam 100 jaar geleden verandering in met de inwerkingtreding van de Trekhondenwet. Houders van trekhonden waren voortaan vergunningplichtig. Verder werden er ook regels gesteld voor het inspannen van de hond en het gewicht van de te verplaatsen goederen. Omstreeks 1960 kwam een einde aan de hondenkar door de opkomst van transport- en bakfietsen. Bovendien kon ook de kleine man zich al een eigen auto permitteren die voor het transport van goederen werd ingezet.

DE BAARLO KAMER

Onlangs hebben we mogen vieren dat we 70 jaar geleden werden bevrijd. Dit hebben we in Baarlo groots gevierd. Onze vrijheid kregen we terug maar enkele markante gebouwen waren voor goed uit het dorpsbeeld verdwenen. Hierbij denken we o.a. aan de kerk en de beide windmolens.

In de Baarlokamer, een van de vertrekken van het streekmuseum te Helden, zien we een geschilderd beeld van de verwoeste Cuijperskerk en eveneens van de molen van de Molenberg. De meeste Baarlonaren hebben deze gebouwen nooit gekend. Mogelijk daarom een reden om eens een bezoek te brengen aan het streekmuseum.

Men ziet de kerk vanaf de achterzijde, nu Kloosterhof. De plek ten oosten van de kerk is nog open. De molen zien we op een nog onbebouwd Molenveld met de zware

beukenbomen van de Napoleonsbaan op de achtergrond.

Onze dorpskamer heeft nog meer te bieden. Zo vinden we er verder een binnenhuistaferaal geschilderd door Albert Neuhuys en diezelfde voorstelling als ets en daarom spiegelbeeldig. Een interessante, toevallige en tijdelijke samenkomst.

Uiteraard valt er in "Kerkeböske" veel meer interessants te beleven. Een bezoek zal een mooie onderbreking zijn tijdens een fietstocht of wandeling door onze gemeente. Het museum is gevestigd in het voormalige klooster Kerkenbosch, dat na een drastische renovatie nog steeds de sfeer van weleer ademt. Elke ruimte in het museum heeft hierdoor een eigen sfeer met een ander thema waarbij veel aandacht wordt besteed aan speelse elementen met het oog op onze jonge gasten. Is uw interesse gewekt? U vindt het streekmuseum Aan de Koeberg nr. 3 te Helden.

Foto van omstreeks 1916 genomen bij het veer

ALLE OGEN ZIJN GERICHT OP BAOLDER

Deze foto hebben we onlangs op onze facebookpagina geplaatst. We troffen deze aan in onze digitale collectie. De foto werd bijna 100 jaar geleden genomen bij de Maas. Hier poseert een regiment soldaten op de oude veerpont van Baarlo. De soldaten waren in onze contreien gelegerd en ingekwartierd in verband met de Eerste Wereldoorlog. We vonden het zo'n bijzondere foto dat we deze graag met u wilden delen in dit nieuwsblad. Let u vooral op de veerman die een ereplaatsje heeft gekregen op de pont!

Wordt ook volger van onze facebookpagina en geniet elke week van een mooi berichtje met een knipoog naar de historie van ons dorp.

NIEUWE AANWINSTEN

Schenking van kaartmateriaal door de heer C. van Wijlick

Bidprentjes (geschonken door N.N.)

WEBSITE

<http://deborcht.baarlo.com>

E-MAIL

deborcht@baarlo.com